

Warszawa, dnia 29 grudnia 2025 r.

BZG/SH/ŁJ/1032/2025

Pan
Andrzej Domański
Minister Finansów i Gospodarki
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Stowarzyszenie
Księgowych w Polsce
Zarząd Główny

ul. Górnośląska 5
00-443 Warszawa

tel. 22 583 49 30

sekretariat@skwp.pl
www.skwp.pl

Działamy
dla księgowych
od 1907 r.

KRS 0000101063
Sąd Rejonowy w Warszawie
XII Wydział Gospodarczy
NIP 526-030-79-56

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
jest członkiem Międzynarodowej
Federacji Księgowych (IFAC)

Szanowny Panie Ministrze,

na stronie Podatki.gov.pl w *Pytaniach i odpowiedziach* dotyczących JPK została zamieszczona interpretacja obowiązku wyodrębniania kont analitycznych na potrzeby JPK_KR_PD, wyrażona jako odpowiedź na pytanie nr 138 z dnia 08.12.2025.

Stanowisko MF:

„Stosownie do postanowień:

- § 2 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.08.2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314) oraz
- § 2 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 06.09.2025 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1311)

danymi dodatkowymi, o które należy uzupełnić księgi, są m.in. **znaczniki identyfikujące konta ksiąg**, wykazywane zgodnie ze słownikami stanowiącymi załączniki do ww. rozporządzeń.

Znaczniki identyfikujące konta **należy stosować** zgodnie z **prezentacją** przewidzianą w słownikach, **w sposób możliwie najszerszy**, co oznacza, że oznaczeniu podlega **każde konto**, którego treść odpowiada któremukolwiek ze znaczników wskazanych w rozporządzeniach. Sformułowanie „**w sposób możliwie najszerszy**” oznacza również, że jeżeli na jednym koncie ewidencjonowane są różne zdarzenia gospodarcze, którym powinny zostać przypisane odmienne znaczniki, podatnik ma obowiązek:

1. podzielić te zdarzenia na **jednorodne grupy**,
2. wyodrębnić dla każdej grupy **osobne konto analityczne**,
3. dokonywać zapisów księgowych na tych odrębnych kontach,
4. przypisać każdemu kontu **właściwy znacznik** zgodnie z jego treścią.

Jest to wymóg wynikający **wprost z przepisów podatkowych**, które określają sposób prowadzenia ksiąg na potrzeby podatku CIT/PIT w zakresie ich **struktury, kompletności i oznaczeń**. Nie jest to zatem obowiązek wynikający wprost z ustawy o rachunkowości, lecz szczególna regulacja podatkowa nakładająca konieczność przygotowania ksiąg w sposób pozwalający na prawidłowe wygenerowanie JPK_KR_PD.

Przykład: jeżeli na jednym koncie księgowym są ujmowane zarówno koszty stanowiące koszty uzyskania przychodu (KUP), jak koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (NKUP) w rozumieniu przepisów podatkowych, **podatnik – z mocy przepisów podatkowych – musi wyodrębnić konto analityczne (bilansowe lub pozabilansowe) służące ewidencji NKUP**, celem przypisania odpowiedniego znacznika konta. Pozostawienie zapisów o różnej treści na jednym koncie naruszałoby obowiązek **prawidłowego nadania znaczników podatkowych**, a nie wymogi bilansowe.

Przypisanie znaczników zależy zawsze od konkretnego stanu faktycznego i treści ewidencjonowanych operacji.

Ponadto zauważyć należy, że **obowiązkowe jest zastosowanie jednego znacznika** z grupy znaczników przewidzianych dla pól S_12_1 i S_12_2. W szczególnych przypadkach, gdy **nie jest możliwy podział jednego konta na jednorodne grupy zdarzeń**, struktura JPK_KR_PD dopuszcza zastosowanie **maksymalnie dwóch znaczników**, przy czym używa się wówczas **wyłącznie znaczników** odzwierciedlających nazewnictwo bilansu oraz rachunku zysków i strat. Warto podkreślić, że jest to **wyjątek** wynikający z przepisów ww. rozporządzeń, a nie z zasad rachunkowości.

Znacznik „INNE” można stosować **wyłącznie w wyjątkowych przypadkach**, gdy treści konta nie można przyporządkować do żadnego innego znacznika wskazanego w rozporządzeniach.

Pole S_12_3 należy wypełniać **zawsze wtedy**, gdy konkretnemu kontu księgowemu – bilansowemu lub pozabilansowemu – nadano znacznik PD (podatkowy) zgodnie ze słownikami stanowiącymi załączniki do rozporządzeń. Znacznik wpisany w polu S_12_3 powinien odzwierciedlać stan konta na koniec raportowanego okresu.

W przypadku stosowania **kont pozabilansowych** dla celów rozliczeń podatkowych **należy stosować** odpowiednie znaczniki PD (z oznaczeniem „POZABILANSOWE”). W polach S_12_3 należy oznaczyć **wszystkie konta** – bilansowe i pozabilansowe (w przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych) – zgodnie z treścią określoną w słownikach.

Jeżeli jednostka stosuje znaczniki PD dla kont pozabilansowych, zapisy na tych kontach powinny również odzwierciedlać **rzeczywiste operacje gospodarcze**, a nie jedynie kwoty zbiorcze. Zaleca się stosowanie **zasad analogicznych**, jak dla kont bilansowych (m.in. rodzaj dowodu księgowego, opis operacji). Jednostka stosownie do swoich potrzeb przyjmuje rozwiązania zapewniające wypełnienie ustawowych obowiązków. Może więc przyjąć model wyodrębnionych kont bilansowych, model kont pozabilansowych lub model tzw. mieszany.

Ponadto zwracamy uwagę, że jeżeli dane pole w strukturze JPK_KR_PD ma charakter opcjonalny, oznacza to, że może nie wystąpić, **ale musi zostać wypełnione**, w przypadku zaistnienia konieczności przypisania do niego wartości. **Przykład:** jeżeli konto wymaga nadania znacznika PD, wówczas pole S_12_3, mimo że jest opcjonalne, **musi zostać uzupełnione**.”

Koniec stanowiska MF

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce (SKwP), reprezentujące środowisko księgowych, zwraca się z wnioskiem o ponowne przeanalizowanie stanowiska zaprezentowanego w odpowiedzi Ministerstwa Finansów na pytanie nr 138 dotyczące struktury ewidencji księgowej na potrzeby JPK_KR_PD.

W ocenie SKwP, przyjęta w tej odpowiedzi wykładnia przepisów prowadzi do wprowadzenia, w drodze interpretacji, nowych obowiązków materialnoprawnych w zakresie sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, które nie znajdują jednoznacznego umocowania w obowiązujących przepisach rangi ustawowej.

Obowiązujące przepisy prawa, w szczególności:

- art. 9 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych,
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2023 poz. 120 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1314)

nie zawierają normy prawnej, która nakładałaby na podatników obowiązek wyodrębniania jednorodnych podatkowo kont analitycznych dla każdego rodzaju zdarzeń gospodarczych.

W szczególności brak jest przepisów (o charakterze zakazu), które zakazywałyby:

- stosowania wymiarów analitycznych (w tym KUP/NKUP, PP/NPP) przypisywanych do zapisów księgowych w ramach jednego konta,
- dokonywania zbiorczych przeksięgowania okresowych,
- prowadzenia ewidencji podatkowej w sposób pośredni, o ile zapewnia ona prawidłowe ustalenie podstawy opodatkowania.

Zwracamy uwagę na następujące okoliczności o charakterze prawnym, systemowym i technicznym, które mają istotne znaczenie dla oceny stanowiska Ministerstwa Finansów wyrażonego w odpowiedzi na pytanie nr 138:

1. **Art. 9 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych** ustanawia obowiązek prowadzenia ewidencji rachunkowej w sposób umożliwiający prawidłowe ustalenie dochodu (straty) podatkowej, podstawy opodatkowania oraz należnego podatku. Przepis ten nie zawiera upoważnienia do określania struktury planu kont, ani do narzucania określonej techniki ewidencji zdarzeń gospodarczych. W konsekwencji podatnik zachowuje swobodę w doborze rozwiązań organizacyjnych i technicznych, o ile zapewniają one realizację celu wskazanego w ustawie. Swoboda ta obejmuje również możliwość stosowania rozwiązań opartych na wymiarach analitycznych oraz przeksięgowaniach okresowych.
2. **Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r.** ma charakter aktu wykonawczego o funkcji techniczno-raportowej, służącego wyłącznie określeniu zakresu danych przekazywanych w strukturze JPK_KR_PD. Rozporządzenie to nie może ingerować w materialne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych ani wprowadzać obowiązku stosowania określonego modelu ewidencji zdarzeń gospodarczych. Taka ingerencja prowadziłaby do przekroczenia zakresu delegacji ustawowej i naruszenia zasad prawidłowej legislacji.
3. Sformułowanie użyte w odpowiedzi na pytanie nr 138, tj. **„w sposób możliwie najszerszy”**, ma charakter klauzuli niedookreślonej i nie spełnia kryteriów normy prawnej. W szczególności nie ustanawia ono jednoznacznego, weryfikowalnego obowiązku po stronie podatnika i nie może stanowić podstawy do nakładania obowiązku tworzenia dodatkowych kont analitycznych ani do narzucania określonej struktury planu kont.
4. W praktyce funkcjonowania zaawansowanych systemów finansowo-księgowych klasy ERP (np. IFS, SAP, Oracle, Microsoft Dynamics) stosowanie **wymiarów analitycznych**, takich jak KUP/NKUP czy PP/NPP, w ramach jednego konta księgowego stanowi powszechnie przyjęty i utrwalony standard rynkowy.

Jednocześnie struktura techniczna JPK_KR_PD nie przewiduje raportowania wymiarów analitycznych stosowanych w systemach ERP.

W konsekwencji przyjęta przez Ministerstwo Finansów interpretacja prowadzi do sytuacji, w której podatnicy będą zmuszeni mapować stosowane wymiary analityczne na dodatkowe konta analityczne lub konta pozabilansowe wyłącznie na potrzeby wygenerowania poprawnego pliku XML. Będzie to prowadzić do powstawania masowych zapisów technicznych, które nie będą odzwierciedlać rzeczywistych operacji gospodarczych i będą powodować istotne obciążenie systemów finansowo-księgowych.

W konsekwencji przedstawiona w odpowiedzi na pytanie nr 138 interpretacja prowadzi w praktyce do następujących skutków:

- a) wymuszenia tworzenia tysięcy dodatkowych kont analitycznych,
- b) istotnego wzrostu kosztów oraz ryzyk operacyjnych po stronie podatników,
- c) konieczności ponoszenia znaczących kosztów dostosowania systemów finansowo-księgowych,
- d) wielokrotnego wydłużenia czasu generowania plików JPK_KR_PD, a w skrajnych przypadkach do faktycznej niewykonalności obowiązku ich wygenerowania (w tym w sytuacjach, w których liczba operacji gospodarczych w danym okresie sięga milionów),
- e) zwiększenia liczby błędów w prowadzonych księgach rachunkowych oraz obniżenia jakości danych raportowanych do organów podatkowych.

Zwracamy uwagę, iż rozporządzenie wykonawcze nie może ustanawiać ani modyfikować obowiązków o charakterze materialnoprawnym w zakresie sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w szczególności poprzez narzucanie określonego modelu ewidencji zdarzeń gospodarczych, jeżeli obowiązki te nie wynikają wprost z przepisów rangi ustawowej. Wprowadzanie takich wymogów w drodze interpretacji przepisów wykonawczych stanowiłoby przekroczenie zakresu delegacji ustawowej oraz naruszenie zasad prawidłowej legislacji.

W związku z powyższym SKwP wnosi o:

1. **Nowelizację rozporządzenia**, polegającą na jednoznacznym dopuszczeniu stosowania modeli ewidencyjnych opartych na mapowaniu znaczników podatkowych przy wykorzystaniu wymiarów analitycznych funkcjonujących w systemach ERP (w szczególności w zakresie NPP/NKUP), jako rozwiązania równoważnego wobec wyodrębniania odrębnych kont księgowych, wraz z określeniem zasad eksportu danych do struktury JPK_KR_PD w sposób niewymagający nadmiernej rozbudowy planów kont. W przypadku uznania przez prawodawcę potrzeby rozdzielania zdarzeń gospodarczych na „jednorodne grupy”, rozwiązanie to powinno dopuszczać stosowanie znacznika lub atrybutu na poziomie zapisu księgowego albo innego oficjalnie przewidzianego mechanizmu alokacji, a nie wyłącznie na poziomie konta księgowego.
2. **Alternatywnie – jednoznaczne i formalne potwierdzenie dopuszczalności modeli ewidencyjnych** opartych na zbiorczych przeksięgowaniach okresowych oraz wskazanie, iż znacznik PD może odnosić się do wyniku konta na koniec okresu sprawozdawczego, ustalonego po dokonaniu zbiorczego przeksięgowania sum kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów lub przychodów niestanowiących podstawy opodatkowania, wyodrębnionych uprzednio przy zastosowaniu wymiarów analitycznych.
3. **Wydanie jednoznacznych i powszechnie wiążących objaśnień podatkowych**, które w sposób wyczerpujący uwzględnią specyfikę zaawansowanych systemów ERP oraz realia funkcjonowania jednostek gospodarczych, w szczególności średnich i dużych podmiotów, zapewniając zgodność regulacji z zasadą proporcjonalności oraz faktyczną wykonalność obowiązku raportowania JPK_KR_PD, bez przerzucania na podatników nieuzasadnionych i nadmiernych kosztów dostosowania systemów finansowo-księgowych.

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce deklaruje gotowość udziału w dalszych pracach konsultacyjnych, w tym w pracach o charakterze legislacyjnym i interpretacyjnym, w oparciu o praktyczne doświadczenia wynikające ze stosowania złożonych systemów ERP w największych jednostkach gospodarczych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

dr hab. Stanisław Hońko, prof. US

Prezes